

den og Nødvendigheden af, at Hovedstaden nærmedes den øvrige Deel af Landet, 14 Mil, og at omvendt hele Landet rykker sin Hovedstad saameget nærmere; jeg troer, at det er almindelig erkjendt, at dette, saaledes som Forholdene have udviklet sig, er ligesaa nødvendigt som det er ønskeligt. Jeg skal derhos specielt fremhæve, at det i postalf Henseende er blevet næsten uundgaaeligt. I det Dieblik Jernbanen fortsattes til Korsør, vil den kunne faae en Betydning for Landet i det Hele, som den første Afdeling af Banen aldrig har havt eller vil kunne faae. Korsør vil da kunne udgjøre Midtpunktet for det Net af Postlinier, som udgaae til Landets forskjellige Egne, deels ved Hjælp af Dampskibe, deels ved Hjælp af Jernbanen, som gaaer tværs igjennem Sjælland til Hovedstaden. Det har ogsaa allerede af den forrige Regjering været erkjendt, af hvor stor Vigtighed for Landet det var at see dette Jernbaneanlæg fuldført, og hiin Regjering havde givet Tilsagn om en Bistand i saa Henseende, som efter de daværende Forhold maatte ansees for at være nogenlunde tilstrækkelig til Diemedets Opnaaelse. Disse Tilsagn, som ikke have kunnet have den tilføjede Nytte, fordi politiske Forviklinger og Krigen ere traadte imellem, er Regjeringen vel nu juridisk løst fra, idet de vare knyttede til et vist Tidspunkt, der nu er forløben, men jeg troer dog, at der i denne Regjeringens tidligere Stilling til Sagen maa erkjendes at ligge en moralsk Forpligtelse til at optage Sagen igjen, saasnart Landets Forhold tillade det. Det var jo vistnok det Uønskeligste, om saavel den heromhandlede Jernbane, som de Baner, hvoraf den maatte blive efterfulgt, samtlige kunde udføres for privat Regning, saaledes som skeet er i England; men det har vist sig, at ifkun meget faa Lande i Europa ere i det Tilfælde, at de saaledes kunne overlade Jernbaneanlagene til privat Vindstibelighed; i de fleste Lande har Regjeringen, for i betimelig Tid at opnaae hvad der i saa Henseende maatte ansees ønskeligt for Landets Udvikling, bekvæmet sig til at træde til; nogle Steder, f. Ex. i Belgien, Østerrig og Rusland, har Regjeringen selv bygget Jernbaner, og jeg skulde troe, at der, hvis vore finantistelle Forhold tillode det, vilde være overveiende Grunde til at

gjøre det Samme her. Saaledes som Forholdene fortiden stille sig, troer jeg imidlertid ikke, der let her vil kunne være Spørgsmaal om Muligheden af en saadan Optræden fra Regjeringens Side, og jeg skal derfor ikke videre drøfte denne Deel af Sagen, men blot paaberaabe mig, at den Fremgangsmaade, som Forholdene anvise den danske Regjering, er betegnet ved lignende Skridt i andre Lande. Saaledes har man i Norge, Preussen og flere Steder indskrænket sig til en Deeltagelse fra Regjeringens Side, hvilken ordentligviis har bestaaet i Garantien af en vis Rente for den Capital, som blev sat i Anlægget, hvilken Rentegaranti snart har været forbunden med en Deeltagelse i Henseende til Actietegningen, snart ikke. Det Forslag, jeg her ved har den Ære at foreslagge Thinget, vil sees ligeledes væsentligst at gaae ud paa en Rentegaranti, men derhos ogsaa paa en liden Deeltagelse fra Statens Side i Henseende til Actietegningen. Den Fremgangsmaade, som Regjeringen inden Krigen havde paatænkt, og hvorom Tilsagn var givet det sjællandske Jernbaneselskab, bestod i en Actietegning uden nogen Rentegaranti. Et saadant Tilsagn vilde under de nærværende Forhold ikke være tilstrækkeligt til at see Sagen bragt til Fuldførelse, og hiin Fremgangsmaade har desuden ogsaa den Mislighed, at Regjeringen derved i Grunden kun opnaaer den Indflydelse, som en meget betydelig Actiehaber kan tilvende sig, men ikke faaer den overordnede Stilling til Sagen, og navnlig ikke kan sikke sig den Mulighed, i Tiden at blive Eier af Banen, som derimod lader sig betinge i det Dieblik, Staten skrider til at overtage en formelig Rentegaranti. Desuden maa det erindres, at, som Sagerne nu staae, har Staten ikke aldeles frie Hænder ligeover for det sjællandske Jernbaneselskab. Der bestaaer nemlig et Selskab, som har Eneret med Hensyn til den første Afdeling af Banen, nemlig den mellem Kjøbenhavn og Roeskilde, og som der vel ikke er givet Tilsagn om en lignende Eneret med Hensyn til Banens Fortsættelse, men hvis Actionærer dog have havt skjellig Grund til at vente noget Saadant. Det vilde derhos være forbundet med væsentlige Ulemper, om dette Foretagende skulde deles mellem flere